

V mezičase jsem zbožně studoval i třetí jednání Carmen (*Trio des cartes*). Zvláště jsem se věnoval jeho závěru: „*Carmen! Ještě čas ti zbývá!...*“ Skutečně podařený dramatický okamžik. Řada takových je také v *Tosce*. Bizetovi zde nepochybně skvěle posloužili jeho libretisté Meilhac a Halévy. Tvrdilo se o nich, že jsou strojení. Je pravda, že jejich slovník dnes působí zastarale, myšlenky mají ale pevně ukotvené. V této části jsou repliky velmi silné: „*Spas oba nás... ty touho, spáso má!... Zachraň nás, Carmen, již láska má tak vroucně vzývá!... Chci tam! Zavraždi mě anebo pusť mě tam!*“ V pozadí ryk koridy, fanfáry a nesnesitelné vítězství rivala... Libretisté na tomto místě vytvořili krásnou scénu, jejíž ekvivalenty nalezneme v Büchnerově *Vojckovi*. „*To, co žádáš, nelze dát! / Cizí je mi lež a lest, / nic vůle mé nevyvrátí / vše mezi námi skončeno jest.*“ Hlas té dívky se noří do hloubek a vzlétá do výšek v pasáži, kterou tak bravurně zazpívala Maria Callasová, jejíž zvonivý hlas se mezi tou hloubkou a výškou neobyčejně proměňoval. Hudba se zde zabarvuje do černo-ruda, stává se „španělskou“ až do hloubi své struktury, zcela nezávisle na všech španělských prvcích, které do ní mohl Bizet vložit záměrně. „*Ha, již chopte se mne, mne, této ženy vraha! Ach! Carmen! Má Carmen, nad vše drahá!*“ V akordu podtrhujícím druhé zaznění jména „*Carmen*“ není jen cosi závěrečného v běžném stereotypním smyslu hudebního završení dokonalým taktem. V těchto závěrečných tónech nacházíme, smíme-li to tak říci, znaky závěrečnosti vyššího stupně, závěru naprosto všeho, jenž „uzavírá život v osud“:

zdroj: KRÁSNOHORSKÁ, Eliška, *Carmen, Opera o čtyřech jednáních*, dle novelly Meriméeovy přeložila Eliška Krásnohorská, Fr. A. Urbánkova bibliotéka operních a operetních textů, X. vydání, nakl. Fr. A. Urbánek a synové, v Praze 1946.

Posun smyslu jen P2, jinak výborné formulace v odpovídajícím stylu na základě přesného pochopení
správné použití zdroje, tedy č. libreta
velmi podařené